

Жалпы сақтандыру нарығына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

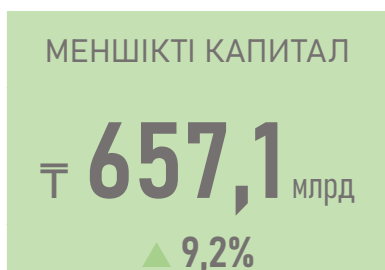
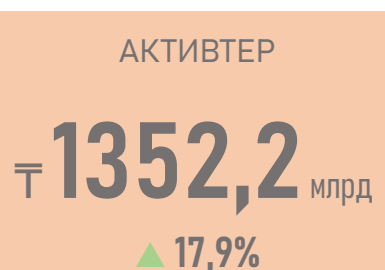
АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2023 жылдың 9 айында

Негізгі тенденциялар

- Инфляцияның баяулауымен және базалық мөлшерлеменің төмендеуімен қатар жүретін экономиканың өсуі мен жоғары тұтынушылық сұраныс аясында 9A2023 жалпы сақтандыру нарығы барлық негізгі көрсеткіштер бойынша айтарлықтай өсуді көрсетті.
- Сона 9M2023 ж. қож активтері 17,9%-ға (9A2022 ж. үшін +7,9%), 1352,2 млрд-қа дейін өсті, бұл сақтандыру нарығы активтерінің 55,5% құрайды.
- Өсім негізінен бағалы қағаздар түріндегі активтердің (+15,2%), кері РЕПО операцияларының (+46,7%) және қайта сақтандыру активтерінің (+39,2%) ұлғаюымен байланысты болды.
- Сектор міндеттемелерінің көлемі 28,0%-ға (9A2022 ж. үшін +16,5%), негізінен РЕПО операциялары бойынша көлемдердің ұлғаюуы (+92,3%), күтілетін ақша ағындарын ең жақсы бағалау бойынша міндеттемелер (+30,2%) және туындаған залалдар бойынша міндеттемелер (+14,6%) есебінен 552,9 млрд-қа дейін өсті.
- Сала құрылымы айтарлықтай өзгеріске ұшыраған жоқ: сектор активтерінің 90%-ы жалпы сақтандыру нарығының 16 негізгі ойыншысының 8 келеді (Херфиндаль-Хиршман индексі = 0,2).
- Активтердің рентабельділігі Amanat, Қазақмыс, НОМАД және Sinoasia (RoA: тиісінше 13,5%, 12,0%, 11,9% және 11,0%) орташа банктік емес СК-да жоғары.

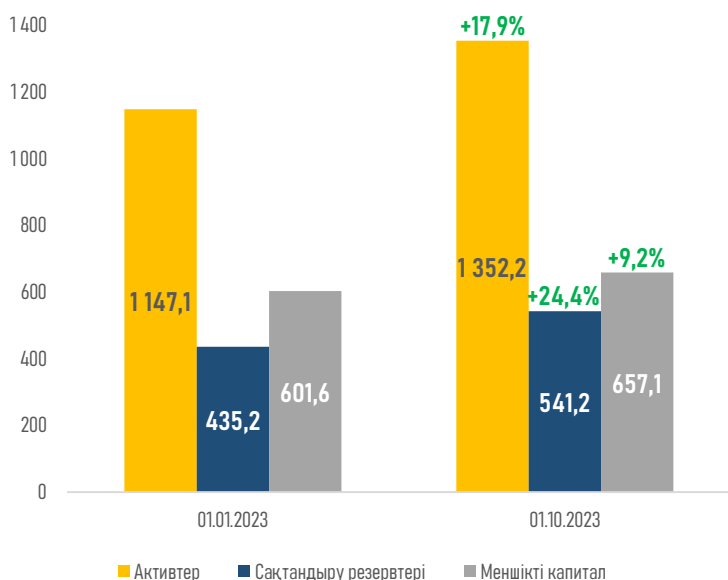
- Сектордың сақтандыру сыйлықақыларының құрылымында мүлкті, автокөлікті және автокөлік иелерінің АҚЖ сақтандыру басым (65%). Бұл өнімдер жиынтық төлемдер бойынша да басым (73%).
- Бұл ретте 9a2023ж. қорытындысы бойынша ерікті жеке сақтандыру өнімдеріне сұраныстың төмендеуі байқалды: жасалған шарттар саны 16,5%-ға қысқарды.
- Сақтандыру төлемдерінің (+35,2%) және сыйлықақылардың (+27,4%) айтарлықтай өсуі есебінен олардың ЖСК үшін арақатынасы елеусіз өзгерді және 9A2022 жылы 27,2%-ға қарсы 28,9% құрады.
- Сақтандыру қызметінен түсетін кірістердің өсуі (+59,5%), сонымен бірге еңбекақы және іссапар шығындарының қысқаруы (-47,9%) өнімдердің таза пайдасының өсуіне ықпал етті — өсім 29,2%-ға, 84,5 млрд.
- Инвестициялық қызметтен түсетін кірістер құрылымындағы үлес бағалы қағаздар бойынша сыйақы түріндегі кірістердің өсуі (+31,6%) мүгедектерді қайта бағалаудан түсетін кірістердің қысқаруын (-65,1%) толығымен теңестірді.
- Меншікті капиталдың кірістілік коэффициенті (RoE) нарық бойынша 18,6% (9A2022 үшін 12,2%) құрады, орташа жылдық мәндерден 12-14% (S&P) асып түсті.

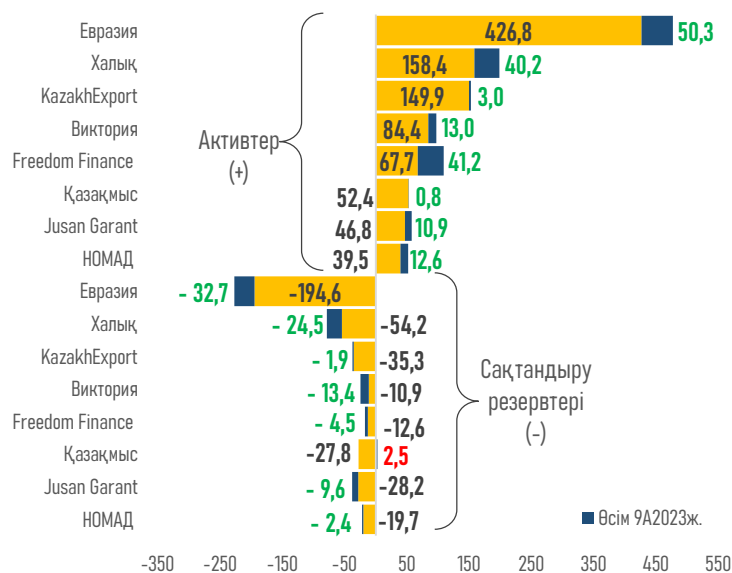
Дереккөз: ҚРҰБ. Ескерту: реттеуші деректер, өсім бойынша деректер 9A2022 жылмен салыстырғанда келтірілген.

Сектордың баланстық (реттеушілік) көрсеткіштері

Сектордың жиынтық көрсеткіштері, млрд теңге

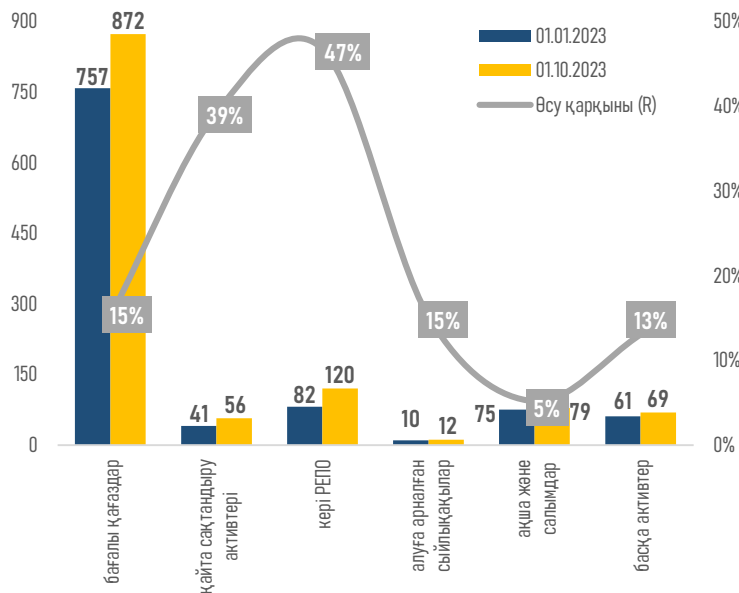

Сектордың ТОП-8 компаниясының көрсеткіші, млрд теңге

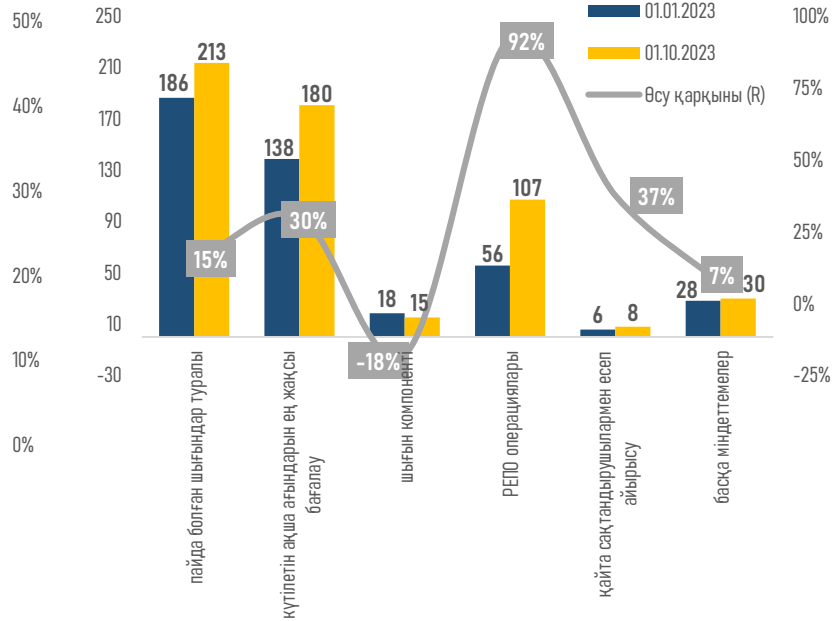

Сектордың активтері мен міндеттемелерінің құрылымы

Сектор активтерінің құрылымы, млрд теңге

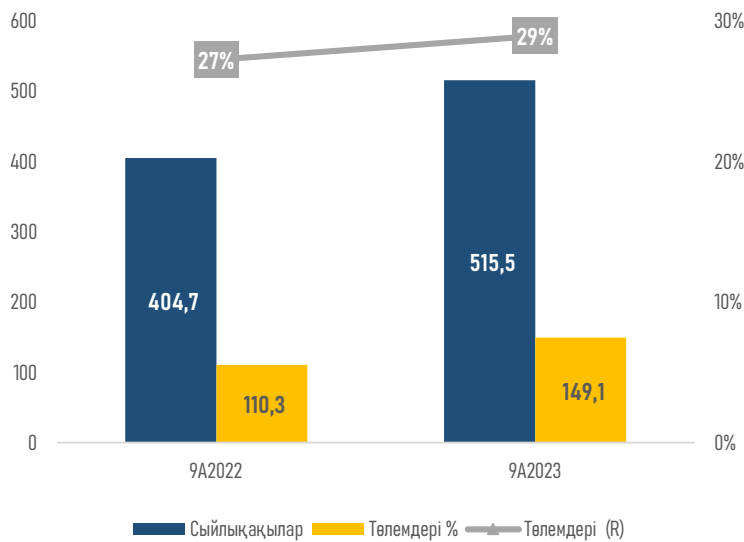

Сектор міндеттемелерінің құрылымы, млрд теңге

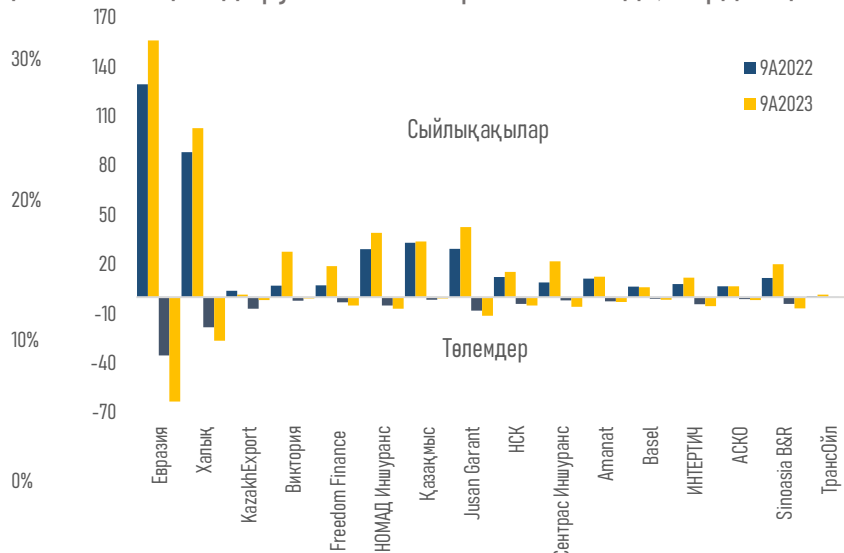

Төлемдер мен сыйлықақылардың арақатынасы

Төлемдердің сыйлықақыға арақатынасы, млрд теңге

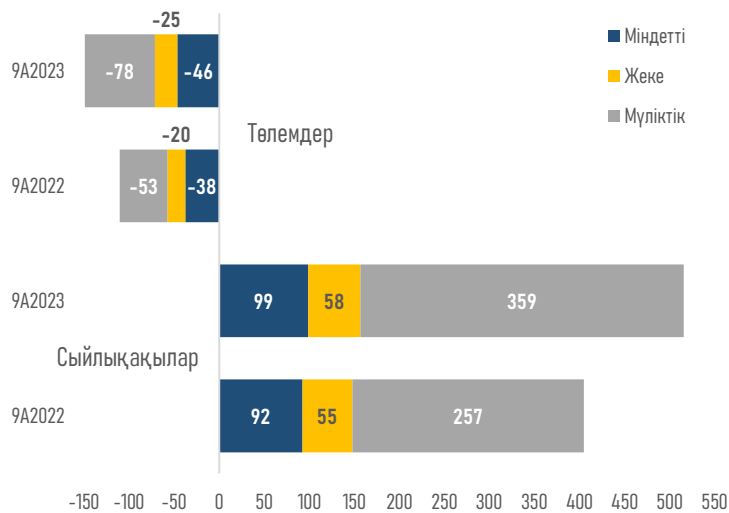

Сақтандыру компаниялары бөлінісінде, млрд теңге

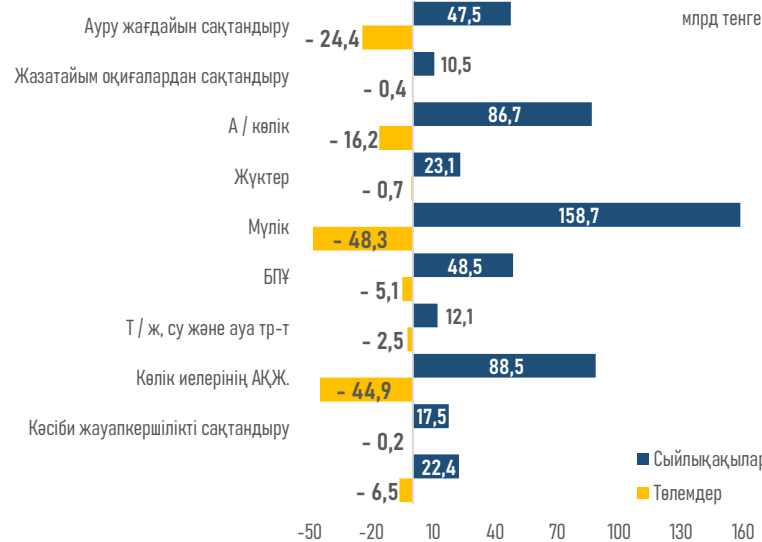

Сыйлықақылар мен төлемдер

Сақтандыру кластары бойынша, млрд теңге

9A2023 ж үшін сыйлықақылар мен төлемдердің нысаналы мақсаты

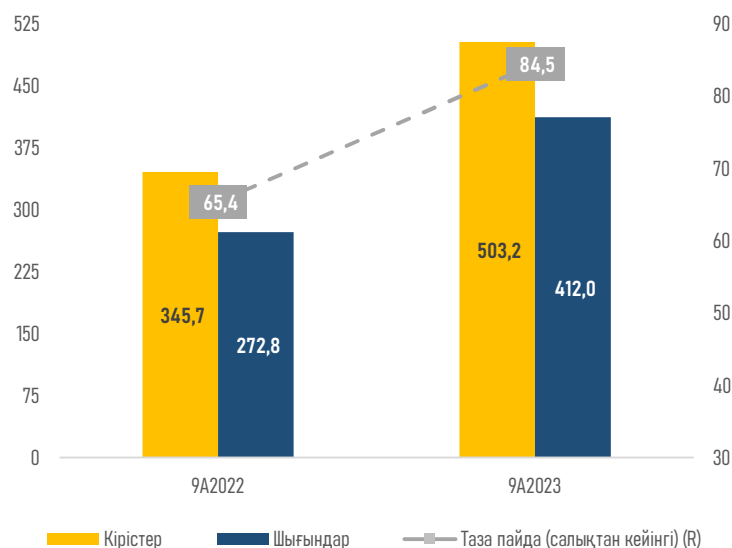

Жалпы сақтандыру нарығының кірістері мен шығыстары

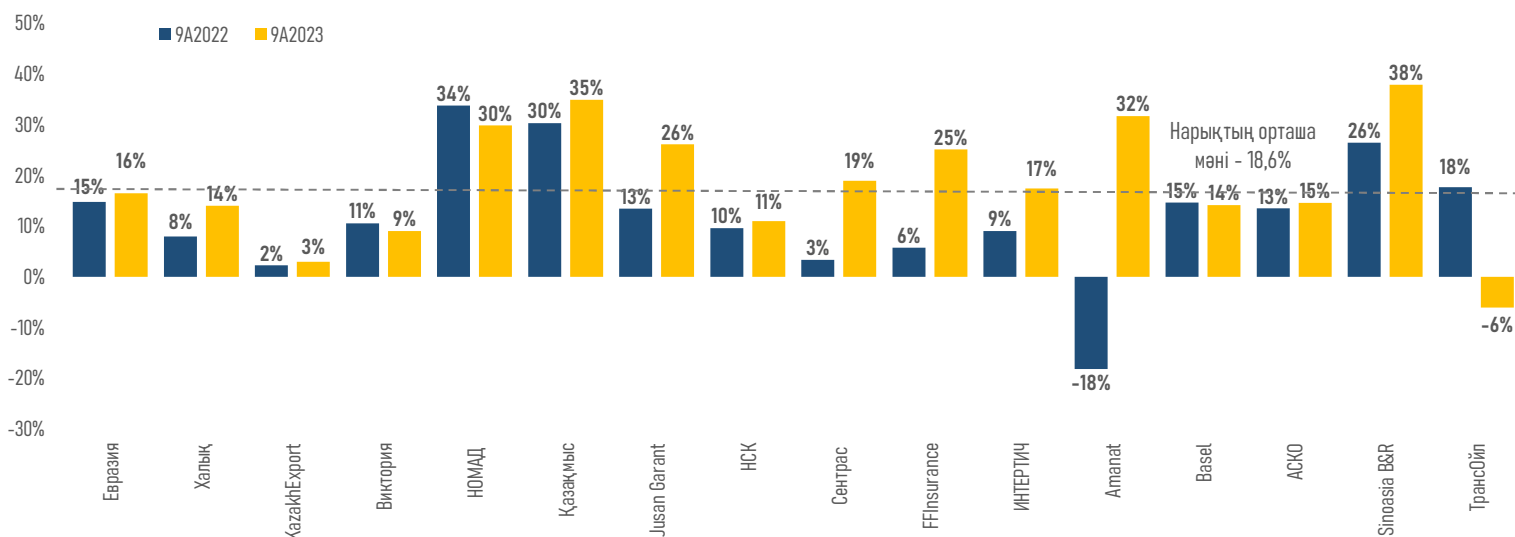
9A2023 үшін кірістер мен шығыстардың құрылымы, %

Таза пайда, млрд теңге

Капиталдың орташа өлшенген кірістілігі* (RoAE)

Кезеңнің қысқаша қорытындылары

9A2023 жылдың қорытындысы бойынша жалпы сақтандыру нарығының өсуі автокөлік иелерінің АҚЖ және мүлікті қоса алғанда, автокөлікті сақтандыру өнімдеріне жоғары сұраныспен қамтамасыз етілді, бұл әлі де Қазақстанда ипотекалық бағдарламалар мен жеңілдікті автокредиттеудің жалғасып жатқан іске асырылуымен байланысты. Мәселен, қаңтар-қыркүйек айларында жеке тұлғалардың мүлікті сақтандыру бойынша жасалған шарттар саны 52,3% - ға, заңды тұлғалар — 26,9% - ға төмендеді.

Бұл ретте сектордың сақтандыру төлемдерінің өсуі негізінен сақтандыру жағдайлары санының ұлғаюымен байланысты болды (+31,5%). Мұнда жылжымайтын мүлік құнының өсуімен (қыркүйек айының қорытындысы бойынша +5,7%) және елдегі инфляциялық үдерістермен (қыркүйек айының қорытындысы бойынша 11,8%) байланысты болуы мүмкін мүлікті сақтандыру бойынша орташа төлемнің (+31,6%) елеулі өсімін атап өткен жөн.

Осылайша, тұтастай алғанда, 9A2023 ж үшін ЖСК кірістерінің өсуі сақтандыру қызметінің нәтижелерімен қамтамасыз етілді, ал инвестициялық кірістер іс жүзінде өзгеріссіз қалды.

ЖСК активтерінің едәуір көлемі бағалы қағаздарға тиесілі екенін ескере отырып, сектордың негізгі емес ойыншылары активтердің ең жоғары кірістілігін көрсетеді. Салыстыру үшін, егер Еуразия СК активтерінде (ЖСК активтерінің 37%) бағалы қағаздар шамамен 71%— алса, онда Amanat СК активтерінде (ЖСК активтерінің 1%) - шамамен 55% - оқоло алады.

Саланы белсенді цифрландыру өрік шығындарының қысқаруына оң әсерін тигізді. Сонымен қатар, бұл процестің минусы компьютерлік сауаттылығы төмен және/немесе Интернетке қол жетімділігі қиын адамдар үшін сақтандыру өнімдерінің аз болуы болуы мүмкін.

Сонымен қатар, ARRR және S&P кәсіби жауапкершілікті сақтандырудың белгіленген түрлерін кеңейтуде, сондай-ақ апатты тәуекелдерден сақтандыру жүйесін дамытуда жалпы сақтандыру нарығының одан әрі дамуын көреді.

Қазақстандықтардың қаржылық сауаттылығы мен әл-ауқатын қатар арттыру Қазақстан әзірге бірқатар салыстырмалы елдерден (S&P) артта қалған жалпы сақтандыру өнімдерінің өнуіне ықпал ететін болады.